

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117226911
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:6117226911.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: K.. E. S., W.. XX.XX.XXXX, M. F. Q. XXX/XX, N., právne zastúpenému: JUDr. Marek Morochovič, advokát so sídlom Krížna 56, Bratislava, IČO: 31 808 689, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 37 928 422, o zaplatenie 2.396 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č. k. 3Csp/18/2017-124 zo dňa 01.12.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.396 eur s úrokom s omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.396 eur od 22.03.2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 741a, § 741b ods. 3, § 788 ods. 1, § 799 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o obstaraní zájazdu (ďalej len „Občiansky zákonník“), ust. § 7 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1 až 3, § 11 ods. 3 až 5 zákona č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 281/2001 Z.z.“), ust. § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z.z.“) a vecne tým, že súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako objednávateľ dňa 28.08.2015 uzatvoril s cestovnou kanceláriou Fantravel s.r.o., IČO: 45 330 204 (ďalej len „Fantravel s.r.o.“ alebo „cestovná kancelária“) ako obstarávateľom Zmluvu o obstaraní zájazdu do H., v termíne 26.12.2015 - 02.01.2016, s ubytovaním v hoteli Z. E. F.**, polpenzia, pre 4 osoby, za cenu celkom 2.396 eur. Fantravel s.r.o. bola poistená voči insolventnosti u žalovaného. Žalobcom objednaný zájazd sa neuskutočnil, cestovná kancelária oznámila na svojich webových stránkach, že je nútená vyhlásiť platobnú neschopnosť a oznámila, že oprávnené požiadavky na refundáciu je potrebné zaslať do poisťovne, pričom poistenie pre prípad úpadku rieši žalovaný. Žalobca si u žalovaného uplatnil nárok na náhradu škody z poistenia zájazdu pre prípad úpadku dňa 19.02.2016 a žalovaný žalobcovi dňa 21.03.2017 oznámil, že nemôže pristúpiť k poistnému plneniu, pretože nie je preukázané, že v dobe trvania poistnej zmluvy došlo k vzniku poistnej udalosti, čiže k

úpadku poisníka a z toho vyplývajúcej škody. Ako nespornú vyhodnotil súd prvej inštancie skutočnosť, že Fantravel s.r.o. bola poistená voči insolventnosti u žalovaného na základe poisťnej zmluvy č. XXX XXXXXXXX zo dňa 07.11.2015, podľa ktorej poistenie bolo dojednané na dobu určitú od 01.12.2015 do 30.11.2016 a ako spornú v konaní vyhodnotil platnosť uzavretej poisťnej zmluvy č. XXX XXXXXXXX, vznik poisťnej udalosti - úpadok poisníka, výšku uplatneného nároku s poukazom na dojednanú poisťnú sumu, ako aj vznik omeškania žalovaného. Vo vzťahu k platnosti poisťnej zmluvy č. XXX XXXXXXXX vzniesol žalovaný v konaní námietku jej absolútnej neplatnosti z dôvodu, že pri jej uzatváraní poisníka (Fantravel s.r.o.) zastupoval L. I. I., ktorý odstúpil z funkcie konateľa k 31.10.2015. Z dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaný dňa 07.11.2015 uzavrel s poisníkom Fantravel s.r.o. poisťnú zmluvu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie, pričom poisníka zastupoval L. I. I., ktorý poisťnú zmluvu aj podpísal. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v poisťnej zmluve nie je uvedené, či menovaný konal za Fantravel s.r.o. ako konateľ alebo ako splnomocnená osoba, bol identifikovaný len menom a priezviskom, pričom zmluva bola riadne podpísaná oboma stranami a nebolo sporné, že žalovaný prijal aj poisťné. Podľa výpisu z obchodného registra spoločnosti Fantravel s.r.o. bol L. I. I. konateľom Fantravel s.r.o. od 13.01.2015 do 15.01.2016, od 16.01.2016 bol konateľom Y. H., pričom funkcia mu vznikla 01.11.2015. Obranu žalovaného súd vyhodnotil ako nedôvodnú a maximálne účelovú, keď ako zmluvná strana v čase uzatvárania zmluvy akceptovala zastúpenie poisníka, prijala poisťné a platnosť zmluvy začala spochybňovať až po uplatnení si nároku zo strany žalobcu a ďalších klientov Fantravel s.r.o. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že nemôže byť na jeho ťarchu, že žalovaný v čase uzatvárania poisťnej zmluvy akceptoval zastúpenie poisníka a skonštatoval, že keďže poisťnú zmluvu za poisníka uzavrela osoba, ktorá nebola v zmluve označená ako konateľ, nie je možné túto zmluvu považovať z dôvodov uvádzaných žalovanou za neplatnú, bolo povinnosťou žalovaného preveriť si v akom postavení vystupuje osoba zastupujúca poisníka, toto preveriť aj do zmluvy a preveriť si aj oprávnenie takejto osoby, čo však žalovaný v dostatočnej miere nevykonával, pričom je neprípustné, aby následne argumentoval neplatnosťou takejto zmluvy, z ktorej aj prijal poisťné plnenie a neplatnosť ktorej namietal až keď boli u nej uplatnené nároky poistených na plnenie. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie vyhodnotil poisťnú zmluvu č. XXX XXXXXXXX pre poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie zo dňa 07.11.2015 ako platnú, dôsledkom čoho súd prvej inštancie vyvodil, že zájazd objednaný žalobcom (od 26.12.2015 - 02.01.2016) sa mal realizovať v čase poisťného obdobia dojednaného predmetnou poisťnou zmluvou (od 01.12.2015 do 30.11.2016), čím bola preukázaná pasívna vecná legitímácia žalovaného v konaní.

3. K spornej otázke v konaní, či sa poisník (Fantravel s.r.o.) dostal do úpadku, pre prípad ktorého bolo dojednané poistenie podľa poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXX (ak poisník z dôvodu svojho úpadku nevráti poistenému zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu v prípade, ak sa zájazd neuskutočnil) poukázal súd prvej inštancie na ust. § 9 zákona č. 281/2001 Z.z. a na jeho odkaz v súvislosti s pojmom úpadok na zákon č. 7/2005 Z.z., ktorý upravuje definíciu úpadku v ust. § 3 a detaily spojené s určovaním, či je dlžník v úpadku bližšie upravuje vyhláška č. 643/2005 Z.z. Súd prvej inštancie dospel (s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č.k. 9Co/111/2019-264) k tomu, že úpadok je objektívny stav, vyplývajúci z ekonomickej situácie dlžníka, nevyhlasuje sa, nezakladá sa rozhodnutím súdu, ani iného orgánu, jeho existencia alebo prezumovaná existencia je iba predpokladom pre postup súdu, veriteľov a ďalších subjektov podľa zákona č. 7/2005 Z.z., dlžník môže byť v úpadku aj bez toho, aby bolo iniciované konanie podľa zákona č. 7/2005 Z.z. Súd prvej inštancie tak mal v konaní za preukázané, že na strane poisníka, cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o., došlo k úpadku tak, ako je to definované v článku 2 Všeobecnych poisťných podmienok žalovaného pre povinné zmluvné poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie (ďalej len „VPP“) a v ust. § 3 zákona č. 7/2005 Z.z. formou platobnej neschopnosti, keďže počas trvania poistenia (od 01.12.2015 do 30.11.2016) mal viacero veriteľov a viacero záväzkov, ktoré nebol schopný 30 dní po lehote splatnosti plniť. Sám žalovaný v konaní uviedol, že eviduje 429 žiadostí o poisťné plnenie z dôvodu úpadku cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o. s celkovou uplatnenou sumou 773.037 eur, čo potvrdil (dokonca s počtom nárokov 435) aj interný prehľad uplatnených nárokov u žalovaného z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 12Csp/80/2017. Podľa súdu prvej inštancie o úpadku poisníka svedčí aj oznam konateľa Fantravel s.r.o. na internetovej stránke <http://fantravel.sk> dňa 28.12.2015 v znení: „Na našu spoločnosť Fantravel s.r.o. bol na príslušnom súde zo strany veriteľov podaný návrh na vyhlásenie konkurzu. Z tohto dôvodu sme nútení vyhlásiť platobnú neschopnosť. Poistenie pre prípad úpadku rieši poisťovňa Kooperativa a.s. Oprávnené požiadavky na refundáciu je potrebné zaslať do poisťovne. Momentálne nemáme žiadneho vycestovaného zákazníka v zahraničí.“ a doklady o nedoplatkoch Fantravel s.r.o. (daňový nedoplatok vo výške 300 eur, nedoplatok na preddavku poisťného voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni za obdobie

01/2015-12/2016 vo výške 1.745,98 eur, dlh zo sociálneho poistenia vo výške 914,72 eur). Súd prvej inštancie sa na základe vykonaného dokazovania nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že v prípade Fantravel s.r.o. ide o neochotu, nie o neschopnosť plniť, keď takáto argumentácia nebola podporená žiadnym z vykonaných dôkazov a ani takýto dôkaz nebol v konaní žalovaným navrhnutý. Súd prvej inštancie dodal, že predmetné dôkazy predložil žalobca na preukázanie vzniku poistnej udalosti v zmysle poistnej zmluvy v rámci možností, ktoré mal, pričom podľa názoru súdu prvej inštancie dôkazné bremeno na preukázanie takejto skutočnosti nemôže zaťažiť žalobcu, ale toto má znášať žalovaný, a to aj napriek tomu, že ide o preukázanie neexistencie skutočnosti, ktorej danosť popiera (viď rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č.k. 9Co /111/2019-264) a poukázal na to, že je to práve žalovaný, ktorý má prístup k dokladom súvisiacim s poistením zájazdu (§ 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z.) a bolo preto na ňom ako poistiteľovi, aby si uvedený prístup zabezpečil, aby mohol v prípade poistnej udalosti vykonať potrebné prešetrenie, či je poistník v úpadku; objednávateľ zájazdu nemá zákonné ani praktické možnosti zisťovať a preverovať aktuálnu ekonomickú situáciu cestovnej kancelárie. Ako dôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie argumentáciu žalobcu, že porušenie povinnosti poistníkom poskytnúť poisťovní súčinnosť, nemôže byť na ujmu zákonných práv žalobcu a takéto podmienenie nevplyva zo žiadneho vykonaného dôkazu ani zo žiadnych zákonných ustanovení. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že by Fantravel s.r.o. nebol v úpadku, pričom súd má za preukázané, že došlo k vzniku poistnej udalosti v zmysle poistnej zmluvy a VPP, teda k úpadku poistníka a dodal, že ak žalovaný podmieňoval poskytnutie poistného plnenia vyhlásením konkurzu na majetok poistníka, nijako v konaní nepreukázal, že táto skutočnosť podmieňuje poskytnutie poistného plnenia v zmysle uzavretej poistnej zmluvy a VPP.

4. K námietkam žalovaného ohľadne výšky uplatneného nároku s poukazom na dojedanú poistnú sumu uviedol súd prvej inštancie, že z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX vyplýva, že poistné riziko bolo dojednané na poistnú sumu 125.000 eur; obranu žalovaného, že v prípade, ak by aj bola preukázaná dôvodnosť poskytnutia poistného plnenia za neuskutočnený a žalobcom zaplatený zájazd, tak by poistné plnenie nepredstavovalo žalovanú sumu, ale iba pomernú časť uvedenej sumy zodpovedajúcej pomeru celkovo uplatnených nárokov klientov podľa článku 10 bod 5 VPP (podľa ktorého „ak súčet nárokov všetkých poistených, ktorí poisťovateľovi oznámili škodovú udalosť najneskôr do 1 mesiaca od vzniku škodovej udalosti, prevýši poistnú sumu plnenie poistiteľa sa každému z nich zníži v pomere dojednanej poistnej sumy k súčtom ich uplatnených nárokov na poistné plnenie.“), vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú, keď poistiteľ a poistník nemôžu svojou dohodou obmedziť zákonné práva objednávateľa zájazdu, a teda limitácia poistného plnenia vyplývajúca z dojednania žalovaného ako poisťovateľa a cestovnej kancelárie, je vo vzťahu k žalobcovi neúčinná a nezaväzuje ho. Žalobca, ako klient cestovnej kancelárie poistenej pre prípad úpadku, má nárok na vyplatenie plnej náhrady poistného plnenia od poistiteľa, navyše žalovaný nijako nepreukázal, že by z predmetnej poistnej zmluvy vyplatila nejaké poistné plnenie, ani či sú uplatnené nároky ostatných klientov uplatnené riadne a včas a či z nich bude plniť, ani takéto dokazovanie nenavrhla. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie vyhodnotil výšku uplatneného nároku žalobcom ako preukázanú, nárok žalobcu vyhodnotil ako dôvodný, preto žalovaného zaviazal na úhradu žalovanej sumy 2.396 eur spolu s úrokom z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho a ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a to odo dňa nasledujúceho po oznámení žalovaného zo dňa 21.03.2017, že žalobcovi neposkytne poistné plnenie z dôvodu nepreukázania poistnej udalosti (t. j. od 22.03.2017) až do zaplatenia.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) podľa úspešnosti žalobcu v spore, keď žalobca bol v konaní plne úspešný a preto mu súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, odôvodňujúc ho ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku týkajúcu sa preukázania existencie úpadku cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o., kde k tomuto záveru dospel na základe skutkových zistení preukazujúcich existenciu určitých záväzkov Fantravel s.r.o. (nesporné), ktoré však vyhodnotil tak, že bez ďalšieho preukazujú aj úpadok v zmysle príslušných zákonných či zmluvných ustanovení, s čím je potom daná aj povinnosť žalovaného plniť. Z vykonaného dokazovania podľa žalovaného pritom vyplýva, že k dnešnému dňu nebol relevantným spôsobom preukázaný skutočný a

reálny úpadok Fantravel s.r.o., a to bez preukázania skutočnosti, či Fantravel s.r.o. nebol schopný reálne plniť svoje záväzky alebo šlo z jeho strany len o neochotu poskytnúť dané plnenia, do dnešného dňa pritom nebolo voči Fantravel s.r.o. začaté konkurzné konanie, v ktorom by sa reálne posudzovala otázka majetkových pomerov, a teda existencia, resp. neexistencia jej úpadku, resp. k akému dátumu. Fantravel s.r.o. do dnešného dňa neposkytol žalovanému súčinnosť, na základe ktorej by bolo možné relevantným spôsobom posúdiť jeho majetkové pomery za účelom riadneho zistenia existencie/neexistencie úpadku, a tým aj prípadného vzniku poisťnej udalosti. Žalovaný má preto za to, že na riadne posúdenie existencie alebo neexistencie úpadku na strane Fantravel s.r.o. je oprávnený iba príslušný konkurzný súd, prípadne ním menovaný predbežný správca, ktorý bude mať prístup k majetkovým a finančným údajom spoločnosti Fantravel s.r.o. Skutočnosť spočívajúca v existencii dlhu voči poškodeným, a to bez prístupu k účtovným a finančným dokladom Fantravel s.r.o. nemôže sama o sebe preukazovať vznik úpadku (príp. k akému dátumu) Fantravel s.r.o. tak, ako to konštatuje prvoinštančný súd. S poukazom na ust. § 3 ods. 1 prvá veta a § 3 ods. 2 a 3 zákona č. 7/2005 Z.z. uviedol žalovaný, že v prípade platobnej neschopnosti dlžníka ide o cash flow problémy dlžníka, kedy dlžník nemá dostatok peňažných prostriedkov, aby riadne a včas uhradil svoje splatné peňažné záväzky a objektívnou neschopnosťou sa pritom rozumie stav, keď dlžník nemá dostatok likvidných prostriedkov, aby uhradil splatné peňažné záväzky (zoznam uvedených likvidných prostriedkov, z ktorých je možné hradiť splatné peňažné záväzky dlžníka obsahuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 643/2005 Z.z.) a od neschopnosti je pritom potrebné odlišiť neochotu dlžníka plniť splatný peňažný záväzok (keď dlžník je schopný plniť splatný peňažný záväzok, ale z rôznych dôvodov nie je ochotný záväzok uhradiť). Žalovaný vzhľadom na neposkytnutie súčinnosti zo strany Fantravel s.r.o. nemal možnosť overiť si skutočnosti týkajúce sa otázky krytia splatných peňažných záväzkov finančným majetkom v zmysle citovanej vyhlášky ani otázky skutočného predĺženia Fantravel s.r.o., preto má za to, že v konaní nedošlo k relevantnému preukázaniu vzniku úpadku na strane Fantravel s.r.o., tento sa bez ďalšieho nepredpokladá, nedošlo tak ani k vzniku poisťnej udalosti, a žalobca v spore neuniesol na ňom spočívajúce dôkazné bremeno vo veci tvrdených skutočností. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.11.2020, č. k. 3Co/178/2019-155, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v obdobnej veci tak, že voči žalovanému žalobu zamietol a v rozhodnutí dovodil, že i keď možno súhlasiť s názorom konajúceho súdu, že z poisťnej zmluvy a VPP výslovne nevyplýva potreba preukázania platobnej neschopnosti žalovaného v 1. rade (pozn. odvolacieho súdu: Fantravel s.r.o.) vyhlásením konkurzu na jeho majetok, je zrejme, že práve táto skutočnosť môže byť jedným z prostriedkov osvedčenia jeho platobnej neschopnosti; v tomto smere možno podporne vychádzať z ustanovení zákona č. 7/2005 Z.z., v zmysle ktorých súd vyhlási konkurz, ak dlžník neosvedčí svoju platobnú schopnosť. Platobná neschopnosť je pritom objektívne vzniknutý stav, a preto nie je rozhodujúce, či vznikol dôsledkom činnosti úpadcu majúcej pôvod v jeho hospodárení, či je výsledkom viac - menej objektívnych udalostí (situácia na trhu) alebo či k nemu viedla činnosť tretích osôb spočívajúca prípadne aj v protiprávnom konaní (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Obo 19/2002). Zohľadniac uvedené skutočnosti spolu s tými, ktoré vyplývajú z obsahu spisu sa odvolací súd stotožnil s námietkou žalovaného v 2. rade (poznámka odvolacieho súdu: žalovaný v tomto konaní), že v konaní nebola preukázaná neschopnosť žalovaného v 1. rade reálne plniť svoje existujúce záväzky, keď v tomto smere žalobca len uvádzal a osvedčoval predpoklady takej neschopnosti (existencia viacerých veriteľov a záväzkov žalovaného v 1. rade, vyhlásenie jeho platobnej neschopnosti); tieto však na výplatu poisťného plnenia nepostačujú, keďže dostatočne nepreukazujú, že došlo k vzniku poisťnej udalosti, t.j. k úpadku žalovaného v 1. rade spočívajúceho v jeho platobnej neschopnosti (ako neschopnosti plniť viac ako jeden peňažný záväzok po lehote 30 dní). Odvoláciu argumentáciu žalovaného v 2. rade, v rámci ktorej namietal naplnenie predpokladov pre poskytnutie poisťného plnenia v prospech žalobcu v zmysle poisťnej zmluvy a VPP, preto odvolací súd vyhodnotil za dôvodnú.“ Žalovaný v zmysle ust. § 388 CSP žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne, a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

7. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca podaním doručeným súdu dňa 29.03.2021, v ktorom uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, riadne, dostatočne zdôvodnené a považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a účelové. Žalovaný odôvodňuje podanie odvolania len tým, že má za to, že nebol preukázaný úpadok cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o., teda že neboli splnené podmienky na plnenie z poistenia úpadku cestovnej kancelárie, žalovaný však v odvolaní neuviedol žiadne nové skutkové či právne skutočnosti odlišné od tých, s ktorými sa mal žalobca možnosť oboznámiť z predchádzajúcich vyjadrení žalovaného, preto žalobca poukazuje na jeho odôvodnenie uvedené v podaniach a vyjadreniach žalobcu v priebehu konania. Žalobca má za

to, že v konaní bol preukázaný úpadok cestovnej kancelárie, a to jednak v zmysle definície úpadku podľa zmluvných, všeobecných poisťných podmienok a to aj podľa definície úpadku v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii - žalobca preukázal, že žalobca má viacero veriteľov, ktorí majú voči nemu pohľadávky po splatnosti viac ako 30 dní, ktorý bol na ich zaplatenie vyzývaný a preto sa predpokladá jeho úpadok. Tento preukázaný predpoklad úpadku cestovnej kancelárie pre platobnú neschopnosť žalovaný nevyvrátil, nepreukázal opak, napriek tomu, že dôkazné bremeno na preukázanie ním tvrdenej neexistencie úpadku bolo na ňom. Podľa žalobcu za dôkaz nemožno považovať námietku žalovaného, že úpadok nastáva len konštatovaním súdom pri vyhlásení konkurzu či konštatovaním správcom, nakoľko takéto ponímanie stavu úpadku nemá oporu ani v zmluvných, všeobecných poisťných podmienkach, ani v zákonnej definícii úpadku a ide len o mylný právny názor žalovaného. Prvoinštančný súd správne odôvodnil, že je správne požadovať od žalovaného výnimku z pravidla, a bol povinný preukázať neexistenciu úpadku. Pokiaľ žalobca poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č.k. 3Co/178/2019-155, tam sa síce rieši obdobná právna otázka a aj skutkový stav je podobný, rozdiel je však vo vykonanom dokazovaní, nakoľko rozsah vykonaných dôkazov v týchto konaniach je rozdielny, a preto nie je možné hodnotenie skutkového, právneho stavu a dôkazov odvolacieho súdu bez ďalšieho brať ako smerodajné pri skúmaní správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu v tomto konaní a naopak poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č.k. 9Co/111/2019-264, kde odvolací súd pri hodnotení vykonaného dokazovania ohľadne úpadku cestovnej kancelárie, ktoré bolo totožné ako v tomto konaní, dospel k názoru, že žaloba žalobcu je dôvodná, nakoľko nimi bol preukázaný aj úpadok cestovnej kancelárie. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalobcovi plnú náhradu trov odvolacieho konania.

8. Žalovaný nevyužil svoje právo a repliku k vyjadreniu žalobcu k odvolania nepodal.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania žalovaného (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), ktorý odvolaním napadol rozhodnutie súdu prvej inštancie, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech.

10. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca ako objednávateľ uzatvoril dňa 28.08.2015 s cestovnou kanceláriou Fantravel s.r.o., ako obstarávateľom, zmluvu o obstaraní zájazdu do Dubaja, v termíne 26.12.2015 - 02.01.2016, s ubytovaním v hoteli Z. E. F., polpenzia, pre 4 osoby, za cenu celkom 2.396 eur. V zmluve o zájazde je uvedené, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. je poistená voči insolvencii v poisťovni Kooperativa, a.s. (žalovaný). Cena zájazdu bola žalobcom zaplatená v dvoch častiach, a to dňa 07.08.2015 v sume 599 eur (záloha) na účet príjemcu: L. XXXX XXXX XXXX XXXXXXXX, variabilný symbol XXXXXXXXXX a dňa 08.09.2015 v sume 1.797 eur (doplatok) na účet príjemcu: L. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, variabilný symbol XXXXXXXXXX. Medzi žalovaným ako poisťiteľom a Fantravel s.r.o., v zastúpení: L. I. I. ako poisťníkom bola dňa 07.11.2015 uzatvorená poisťná zmluva pre poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie č. XXX XXXXXXXX, na dobu určitú od 01.12.2015 do 30.11.2016 na poisťné riziko, ktorým bol v zmysle článku 1 poisťnej zmluvy prípad, kedy poisťník z dôvodu svojho úpadku: a) neposkytne poistenému dopravu z miesta pobytu v zahraničí do miesta plánovaného skončenia zájazdu alebo Slovenskej republiky, ak je táto doprava súčasťou zájazdu, b) nevráti poistenému zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu v prípade ak sa zájazd neuskutoční, c) nevráti poistenému rozdiel medzi zaplatenou cenou zájazdu a cenou čiastočne poskytnutého zájazdu v prípade, ak zájazd bol poskytnutý iba v časti. Podľa článku 2 poisťnej zmluvy poisťnou udalosťou je skutočnosť uvedená v predchádzajúcom článku (článku 1), ak je s ňou spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť. Podľa článku 3 poisťnej zmluvy bolo poistenie dojednané na poisťnú sumu 125.000 eur. Podľa článku 2 VPP pre účely poistenia platí výklad pojmov: Úpadok - situácia kedy má poisťník viac veriteľov a nie je schopný 30 dní po lehote splatnosti plniť svoje záväzky. Poisťník je v úpadku aj vtedy, ak je predĺžený (zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Poisťná udalosť - úpadok poisťníka, v dôsledku ktorého vzniká poistenému v prípadoch uvedených v článku 3 ods. 3 týchto VPP-CK právo na poisťné plnenie. Podľa čl. 6 VPP je poistený povinný najmä: a) najneskôr do 1 mesiaca odo dňa vzniku škodovej udalosti písomne oznámiť túto skutočnosť poisťovateľovi. Písomná forma sa nevyžaduje v prípade podľa článku 3 ods. 2 písm. a) týchto VPP-CK, b) poskytnúť poisťovateľovi potrebnú súčinnosť pri zisťovaní rozsahu a výšky svojich nárokov na poisťné plnenie, najmä predložiť poisťiteľovi zmluvu o zájazde a ďalšie doklady, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie vzniku práva poisteného na poisťné plnenie a jeho výšku, ako aj umožniť

poistiteľovi vykonať šetrenie, ktoré je s tým spojené, c) zabezpečiť voči inému právo na náhradu škody, či iné obdobné právo.

11. Podľa ust. § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 281/2001 Z.z., cestovná kancelária je povinná okrem povinností podľa osobitného predpisu po celý čas predaja zájazdov mať uzatvorenú zmluvu o poistení zájazdu pre prípad jej úpadku (ďalej len "poistenie zájazdu) alebo bankovú záruku podľa §11a.

12. Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 281/2001 Z.z., cestovná kancelária je povinná dohodnúť poistenie zájazdu, na ktorého základe vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie v prípadoch, keď cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku

a) neposkytne objednávateľovi dopravu z miesta pobytu v zahraničí do miesta plánovaného skončenia zájazdu alebo do Slovenskej republiky, ak je táto doprava súčasťou zájazdu,

b) nevráti objednávateľovi zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu v prípade, ak sa zájazd neuskutočnil,

c) nevráti objednávateľovi rozdiel medzi zaplatenou cenou zájazdu a cenou čiastočne poskytnutého zájazdu v prípade, ak zájazd bol poskytnutý sčasti.

13. Podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 281/2001 Z.z., na poistenie zájazdu sa vzťahujú primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka a osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa ust. § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z.z., cestovná kancelária je povinná dohodnúť poistenie zájazdu podľa § 9 na dostatočnú poistnú sumu vo výške minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov. Ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie na poistnú sumu vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku.

15. Podľa ust. § 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z., cestovná kancelária je povinná pred uzatvorením poistenia zájazdu a kedykoľvek počas trvania poistenia zájazdu umožniť poistiteľovi na jeho žiadosť prístup ku všetkým dokladom, ktoré súvisia s poistením zájazdu, a podať k nim vysvetlenie.

16. Podľa ust. § 11 ods. 5 zákona č. 281/2001 Z.z., nároky objednávateľa, ktoré mu vznikli k cestovnej kancelárii v dôsledku nesplnenia zmluvy o zájazde v prípadoch uvedených v § 9 ods. 1, prechádzajú na poistiteľa, a to až do výšky poistného plnenia, ktoré poistiteľ poskytol objednávateľovi.

17. Podľa ust. § 741a Občianskeho zákonníka, znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o obstaraní zájazdu, zmluvou o obstaraní zájazdu sa obstarávateľ (cestovná kancelária) zaväzuje, že objednávateľovi obstará vopred ponúkanú kombináciu služieb cestovného ruchu (zájazd), a objednávateľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú cenu.

18. Podľa ust. § 741b ods. 3 Občianskeho zákonníka, cestovná kancelária je povinná objednávateľovi odovzdať spolu so zmluvou doklad o poistení zájazdu pre prípad úpadku vystavený poistiteľom.

19. Podľa ust. § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

20. Podľa ust. § 799 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poistený je povinný zachovávať povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré sú v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené.

21. Podľa ust. § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poistiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poistiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

22. Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z., dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Ak dlžník podá návrh na vyhlásenie konkurzu, predpokladá sa, že je v úpadku.

23. Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z., právnická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Za

jednu pohľadávku pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka sa považujú všetky pohľadávky, ktoré počas 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu pôvodne patrili len jednému veriteľovi. Ak peňažnú pohľadávku nie je voči dlžníkovi možné vymôcť exekúciou, alebo ak dlžník nespĺnil povinnosť uloženú mu výzvou podľa § 19 ods. 1 písm. a), predpokladá sa, že je platobne neschopný.

24. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že žalobca bol objednávateľom zájazdu v termíne 26.12.2015 - 02.01.2016 (§ 741a Občianskeho zákonníka), ktorý mala zabezpečiť cestovná kancelária Fantravel s.r.o., že za zájazd žalobca zaplatil cenu zájazdu vo výške 2.396 eur na účet určený Fantravel s.r.o. a že sa objednaný zájazd nezrealizoval a Fantravel s.r.o. cenu zájazdu žalobcovi nevrátila.

25. V otázke posúdenia pasívnej vecnej legitímácie sa odvolací súd plne stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie aj s jeho záverom, že v konaní bola preukázaná pasívna vecná legitímácia žalovaného, a to aj s poukazom na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 9Co/111/2019-264.

26. Nakoľko žalobca ako objednávateľ zájazdu uhradil cenu objednaného zájazdu vo výške 2.396 eur, ktorý nebol cestovnou kanceláriou uskutočnený, vzniklo mu právo voči cestovnej kancelárii na vrátenie ceny zájazdu. V prípade, ak sa zájazd neuskutoční a cestovná kancelária nevráti objednávateľovi zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu z dôvodu jej úpadku, táto skutočnosť predstavuje poistnú udalosť v zmysle ust. § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 281/2001 Z.z., na základe ktorej vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie od poistiteľa, s ktorým má cestovná kancelária uzavretú zmluvu o poistení zájazdu. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že sa zájazd neuskutočnil, ani že cestovná kancelária nevrátila objednávateľovi celú zaplatenú cenu zájazdu. Žalovaný však v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v odvolaní popieral, že by dôvodom nevrátenia ceny zájazdu bol úpadok cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o. (neschopnosť reálne plniť svoje záväzky), ktorý podľa jeho názoru nebol v konaní preukázaný žalobcom, pričom od úpadku treba podľa žalovaného odlišovať tzv. „neochotu“ vrátiť dlžné peňažné prostriedky (poskytnúť dané plnenia).

27. V otázke posúdenia a preukázania úpadku Fantravel s.r.o. ako predpokladu dôvodnosti uplatneného nároku v konaní, sa odvolací súd plne stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, a to aj s poukazom na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 9Co/111/2019-264 (v skutkovo a právne totožnej veci) podľa ktorého:

„10. Zákon č. 281/2001 Z.z. obsahuje v súvislosti s pojmom úpadok použitým v § 9 poznámku pod čiarou odkazujúcu na zákon č. 328/1991 Z.z. o konkurze a vyrovnaní účinný do 31.12.2005. Tento zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2006, teda i v čase kedy malo dôjsť k poistnej udalosti. Je teda nepochybné, že pojem úpadok je potrebné vykladať v súlade s jeho legálnou definíciou uvedenou v § 3 ods. 1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z.z., podľa ktorej dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Zákon ďalej bližšie definuje v § 3 ods. 2 pojem platobná neschopnosť, pod ktorou sa v prípade právnickej osoby rozumie stav, ak nie je schopná plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Za jednu pohľadávku pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka sa považujú všetky pohľadávky, ktoré počas 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu pôvodne patrili len jednému veriteľovi. Ak peňažnú pohľadávku nemožno voči dlžníkovi vymôcť exekúciou alebo ak dlžník nespĺnil povinnosť uloženú mu výzvou podľa § 19 ods. 1 písm. a/, predpokladá sa, že je platobne neschopný. V ustanovení § 3 ods. 3 je legálne definovaný pojem predĺženie tak, že predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa vychádza z účtovníctva alebo z hodnoty určenej znaleckým posudkom, ktorý má pred účtovníctvom prednosť a prihliadne sa aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať. Do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti, ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky. Detaily spojené s určovaním, či je dlžník v úpadku bližšie potom upravuje vyhláška č. 643/2005 Z.z.

10.1. Z vyššie uvedeného vyplýva, že úpadok je objektívny stav, vyplývajúci z ekonomickej situácie dlžníka. Úpadok sa nevyhlasuje, nezakladá sa rozhodnutím súdu, ani iného orgánu, jeho existencia alebo prezumovaná existencia je iba predpokladom pre postup súdu, veriteľov a ďalších subjektov podľa

zákona č. 7/2005 Z.z. Dlžník môže byť v úpadku i bez toho, aby bolo iniciované konanie podľa zákona č. 7/2005 Z.z., i keď v danom prípade spravidla pôjde o porušenie povinností dlžníka, resp. štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu dlžníka podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z.

10.2. Odvolací súd zastáva názor, že žalobcovi sa v dostatočne hodnoverne podarilo preukázať, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. ako dlžník sa dostal do úpadku vo forme platobnej neschopnosti. Žalobca poukázal na ďalších veriteľov, ktorí si podobne ako on objednali a zaplatili zájazd, ktorý nebol uskutočnený, pričom žalovaný toto tvrdenie nepoprel, ale naopak ho potvrdil, pričom v rámci svojej obrany tvrdil, že eviduje 429 prihlásených žiadateľov o poskytnutie poistného plnenia z celkovou sumou uplatnených nárokov vo výške 773 037,- €. Z vykonaných dôkazov bolo tiež zrejmé, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. je dlžníkom i voči verejnoprávnyim veriteľom, konkrétne mala ku dňu 18.5.2017 daňový nedoplatok vo výške 300,- €, nedoplatok preddavku poistného voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. minimálne vo výške 1 745,98 €, dlh voči Sociálnej poisťovni vo výške 914,72 €. Žalovaný v neposlednom rade nerozporoval skutočnosť, že Fantravel s.r.o. reálne ukončil svoju činnosť a neuskutočnil zájazdy, ktoré si uňho objednávateľia objednali. Vyhodnotiť tento stav nie ako (prinajmenšom) platobnú neschopnosť, ale len ako „neochotu“ plniť svoje záväzky, ako tvrdil žalovaný, je veľmi účelová interpretácia faktov, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pokiaľ nebol úpadok objektívne zistený napríklad znaleckým posudkom alebo postupom podľa zákona č. 7/2005 Z.z., bolo by v zásade každé nesplnenie povinnosti splniť splatný záväzok možné označiť len za neochotu platiť. Neochota je ale subjektívna psychologická kategória, ktorú nemožno skúmať u právnickej osoby, ale iba u fyzických osôb, ktoré sú oprávnené utvárať vôľu právnickej osoby a konať za ňu. Dokazovanie v tomto smere nebolo žalovaným navrhnuté. Ako prinajmenšom nepriamy dôkaz v tejto súvislosti môže slúžiť vyjadrenie publikované na internetovej stránke www.fantravel.sk, ktorého autorom má byť Miklós Dima, konateľ tejto spoločnosti, ktorý sa okrem iného vyjadril: „...sme nútení vyhlásiť platobnú neschopnosť.“

10.3. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca v rámci možností, ktoré mal ako objednávateľ zájazdu, preukázal skutočnosti, ktoré dostatočne odôvodňujú vysoko pravdepodobný záver, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. sa dostala do úpadku. Zisťovanie skutkového stavu vždy počíta s dosiahnutím určitej miery pravdepodobnosti, nakoľko nie je objektívne možné dokonale zrekonštruovať žiaden dej z minulosti. Všetko vyššie uvedené žalobca preukázal napriek tomu, že ho v otázke existencie úpadku cestovnej kancelárie podľa názoru odvolacieho súdu vôbec nezaťažovalo dôkazné bremeno, ale toto naopak ležalo na žalovanom s poukazom na hmotnoprávnu úpravu poistenia zájazdu. Tento záver je potrebné prijať napriek tomu, že nie je spravidla prípustné požadovať od strán, aby v konaní splnili negatívnu dôkaznú povinnosť, teda aby preukazovali neexistenciu určitej skutočnosti, ktorej danosť popierajú a protistrana ju tvrdí. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010, podľa ktorého: „Samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti.“

10.4. Právna konštrukcia poistenia zájazdu tvorená ustanoveniami § 9 a nasl. zákona č. 281/2001 Z.z. umožňuje uplatnenie výnimky pripustenej i Najvyšším súdom SR vo vyššie citovanom rozhodnutí, presúvajúcej dôkazné bremeno, a to dokonca vo forme negatívnej dôkaznej povinnosti, na žalovaného. V zmysle § 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z. cestovná kancelária je povinná pred uzatvorením poistenia zájazdu a kedykoľvek počas trvania poistenia zájazdu umožniť poistiteľovi na jeho žiadosť prístup ku všetkým dokladom, ktoré súvisia s poistením zájazdu, a podať k nim vysvetlenie. Je to teda práve poistiteľ, (žalovaný), kto má zákonné právo na prístup k dokladom súvisiacim s poistením zájazdu. Medzi tieto doklady treba zaradiť aj účtovné závierky, prípadne priamo účtovné doklady, ktoré umožňujú objektívne zistiť ekonomický stav poistníka, teda cestovnej kancelárie. Je potom na poistiteľovi, aby si v poistnej zmluve dojednal konkrétny rozsah a obsah sprístupnených dokladov a prístup k nim si vynucoval, aby mohol v prípade vzniku poistnej udalosti náležite vykonať jej vyšetrenie v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého by si urobil úsudok tiež o tom, či je poistník v úpadku.

10.5. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť všeobecný záver, že práva garantované právnym poriadkom je potrebné chápať ako praktické a účinné, nie teoretické a iluzórne

(porovnaj Artico proti Taliansku, zo dňa 13. mája 1980, sťažnosť č. 6694/74, bod 33, kde sa ESLP venoval konkrétne právu na súdnu ochranu, ale tam uvedené závery sú aplikovateľné univerzálne). Poistenie zájazdu, ktoré by od objednávateľa, ktorým je spravidla spotrebiteľ, požadovalo za účelom získania poistného plnenia preukázanie, že cestovná kancelária je objektívne v úpadku, by bolo iba iluzórne. Objednávateľ zájazdu nemá zákonné ani praktické možnosti sledovať vývoj ekonomickej situácie cestovnej kancelárie, nemá prístup k jej účtovníctvu a už vôbec uňho nemožno predpokladať dostatočné znalosti, aby bol schopný fakticky s odbornou starostlivosťou identifikovať úpadok cestovnej kancelárie. V tomto svetle sa žalovaným vznášaná námietka, že žalobca dostatočne nepreukázal úpadok cestovnej kancelárie, javí ako krajne absurdná. Naopak poisťovňa (žalovaný) musí disponovať dostatočným materiálnym i odborným zázemím, aby mohol predmet svojho podnikania vykonávať s odbornou starostlivosťou, teda pred vznikom a počas trvania poistného vzťahu, ako aj v prípade vzniku poistnej udalosti, požadovať od poistníka doklady a vysvetlenia, ktoré mu umožnia spoznať, či nastala poistná udalosť. Ako už bolo uvedené, disponuje tiež na tento účel potrebnými zákonnými oprávneniami (napr. § 793 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo spomenutý § 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z.) a môže v poistnej zmluve zaviazat' poistníka na konkrétnu súčinnosť. Je potrebné dodať, že žalovaný nepreukázal, že by cestovná kancelária Fantravel s.r.o. nebola v úpadku. Z jeho tvrdení vyplývalo, že túto skutočnosť preukázať nevie, nakoľko Fantravel s.r.o. mu neposkytla súčinnosť. Porušenie povinnosti poistníkom však nemôže byť na ujmu zákonných práv žalobcu.

28. Berúc do úvahy vyššie uvedené a dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie (najmä listinnými dôkazmi - prehľad uplatnených nárokov poškodených u žalovaného, oznámenie Všeobecnej zdravotnej poisťovne, oznámenie Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava, správa Daňového úradu Bratislava, vrátane listinných dôkazov zo spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 12Csp 80/2017) má odvolací súd za to, že pre účely posúdenia nároku na poistné plnenie z poistenia zájazdu je potrebné považovať z citovaných dôvodov cestovnú kanceláriu Fantravel s.r.o. za obchodnú spoločnosť v úpadku, a boli tak splnené všetky predpoklady pre vznik povinnosti žalovaného poskytnúť poistné plnenie (úpadok Fantravel s.r.o. v zmysle poistnej zmluvy so žalovaným, VPP a definície úpadku podľa zákona č. 7/2005 Z.z., skutočnosť, že zájazd sa neuskutočnil a objednávateľovi nebola vrátená cena zájazdu). Výška poistného plnenia priznaného žalobcovi napadnutým rozsudkom nebola žalovaným odvolaním napadnutá (s námietkami žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie sa súd prvej inštancie vysporiadal v ods. 13 odôvodnenia napadnutého rozsudku), preto nebola podrobená odvolaciemu prieskumu.

29. S ohľadom na všetko zhora uvedené má žalobca titulom poistného plnenia právo na úhradu zaplatenej ceny zájazdu 2.396 eur v plnej výške, súd prvej inštancie preto rozhodol správne, keď žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy i s úrokmi z omeškania (voči ktorým žalovaný v odvolaní vecne nenamietal). Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

30. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 a ust. § 396 ods. 1 CSP, a v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).